

Uroš Smolej

VSI NOSIMO MASKE

UROŠA SMOLEJA SEM OSEBNO SREČALA DRUGIČ. PRED LETI SVA SNEMALA POGOVOR ZA MOJO TELEVIZIJSKO RUBRIKO. TAKRAT JE BIL ŠE MLAD FANT, ZELO VEDER, NASMEJAN. VEČ KOT DESETLETJE KASNEJE SVA SE ZNOVA SREČALA. ZA TA INTERVJU. POSTAL JE PRAVI MOŠKI. TO SEM NAJPREJ OPAZILA. ČUTILA SEM, DA JE UTRUJEN, A MI JE KLJUB TEMU SKUHAL ČAJ IN SE ODKRITO POGOVARJAL. V SVOJEM LIČNEM STANOVANJU JE V DNEH, KO SVA SE DOBILA, VADIL TEKST ZA GLAVNO VLOGO V PREDSTAVI POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI. VELIKA VLOGA - Z NEPRIČAKOVANO SPREMEMBO KONCEPTA TER SAMO NEKAJ TEDNOV VAJ - JE USTVARILA VELIK UMETNIŠKI IZZIV IN PRITISK PRED PREMIERO JE BIL TAKO ŠE SILNEJŠI.

grate glavno vlogo v Cankarjevem delu Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Kakšen odnos imate do Cankarja?

Jaz mislim, da takšnega, kot ga ima vsak Slovenec - spoštljiv sem do njega kot našega največjega pisatelja in dramatika. Letos je sto let od njegove smrti in Pohujšanje je velika koprodukcija, ki je plod sodelovanja s Cankarjevim domom, Mestnim gledališčem ljubljanskim in Dramo, ki je to sezono v Cankarjevo čast posvetila zgolj slovenski dramatik. Jaz sem vlogo Petra igral že pred dvajsetimi leti v MLG pod režijskim vodstvom Mileta Koruna, besedilo mi je ostalo v podzavesti, blizu mi je, seveda sem ga moral zopet priklicati v spomin, a je bilo še vedno zakopano v meni. Je pa tokratni študij ter postavitev povsem drugačna izkušnja kot pred dvajsetimi leti.

Na kakšen način ste vi drugačni, kot ste bili?

Leta prinesejo svoje, človek drugače dojema stvari, malo bolj si zre, vsako življenjsko obdobje ima svojo specifiko, nekaj novega, gotovo se pozna, da imam drugačen pogled na svet, na umetnost, svoj poklic, na marsikaj. Študij predstave je bil že ob pričetku

zaznamovan s tragičnim dogodkom, ki je korenito spremenil koncept uprizoritve. Zlodeja, ki naj bi ga igral Jernej Šugman, ni nadomestil nihče. Takšna je bila odločitev režiserja. Del njegovega besedila je pripadel meni in kolegom. To je gotovo še dodatni izziv, dodatni preizkus. Bomo videli, kako bo uspelo.

Vsi tisti, ki imamo radi gledališče in film, smo bili osupli ob novici, da sta lani umrla dva velika igralca: Gašper Tič in Jernej Šugman. Kako ste vse skupaj doživeli vi?

Nastane praznina, ki je nenadomestljiva. Vsak človek je unikum, s svojo prezenco in energijo vpliva na celoto, sploh če so to močne osebnosti, kot sta bila Gašper in Jernej. Najprej sem doživel velik šok, ki ga zlepa nisem mogel premostiti. Potem pa vidiš, da se svet vrtil naprej. Čeprav smo bili vsi zelo prizadeti, se ni nič ustavilo - in tudi mi gremo dalje. V MGL delamo s hitrim tempom, z zanosom, predanostjo, še naprej pridno in profesionalno, je pa res, da našemu gledališču zdaj manjka nekaj posebnega. Nekaj, kar je Gašper nosil s seboj in s čimer nas je vsakodnevno hranil, njegov umetniški in osebni doprinos je nenadomestljiv. Takšne kolege težko najdeš. Kot pa sem rekel: Show must go on.

Zlodeja, ki naj bi ga igral Jernej Šugman, ni nadomestil nihče. Taka je bila odločitev režiserja. Del njegovega besedila je pripadel meni in kolegom. To je gotovo še dodatni izziv, dodatni preizkus.

Besedilo: ALENKA KESAR
Foto: MIRAN JURŠIČ

Kako rastete kot igralec?

V osnovi ostajam isti, vendar se zaradi vsega, kar se dogaja vzporedno, kot so tempo življenja, osebne in profesionalne izkušnje, gotovo "preoblikuješ". Sigurno drugače dojemam sebe in svet okoli sebe, kar se seveda dogaja z leti vsakomur. Verjetno bi na to bolje odgovorili tisti gledalci, ki me spremljajo toliko časa. Je pa dejstvo, da se nadgrajujemo, spreminjamo, zorimo. Krasno je, če imaš kot igralec priložnost, da se razigraš, transformiraš, da se imaš možnost uriti na več poligonih, zaplavati v v neznane vode. Tako postajaš vse boljši. Kot vino. (Smeh.)

Jaz sem vas videla v muzikalu in bila očarana.

V katerem pa?

V Sugar.

Oh, ta Sugar. (Se nasmehne.) Že devet let igramo to predstavo. Zanimivo, kako se je kar naenkrat prikredel žanr muzikala k nam in postal tako priljubljen. Očitno si to občinstvo želi. Kar je seveda v redu, je super. Pred dobrimi desetimi leti sem začel z muzikalom v Kabaretu in požel je velik uspeh, kar me je tudi zaznamovalo. Pa so se v MGL odločili, da bodo z muzikalom nadaljevali. Ne morem sicer reči, da sem zapisan samo temu žanru in da se najdem le v njem, da je moj paradni konj, res pa združuje elemente, ki jih imam rad: ples, glasbo, komedijo, igro, petje. Občinstvo ga ima zelo rado. Mene pa osrečuje raznolikost. Ko sem po obdobju komedij prenasičen, potrebujem nekaj bolj resnega.

Pa se zdaj igralci šolajo tudi za muzikale?

Mi nismo bili izobraženi v tej smeri, zdaj pa upam, da je na akademiji poudarek tudi na tem. Zdi se mi prav, da se nameni petju, vokalnim tehnikam, gibu in plesu več pozornosti.

Se kdaj bojite, da bi vas katera vloga preveč zaznamovala?

Z tem se ne obremenjujem, nikoli se nisem. Ne delam razlik med alternativo, "resnim" teatrom in izletni v "komercialno", na televizijo, radio, v šove ... Meni se zdi

pomembno, da imam zdrav, profesionalni odnos do dela, ki ga opravljam. Karkoli delam, delam z isto mero poklicne etike. Vedno se potrudim, kako pa se to vidi navzven, je stvar dojemanja opazovalca. Verjamem, da te določena vloga ne stigmatizira, te ne ukalupi, sploh ne pri ljudeh, ki hodijo redno v gledališče in te spremljajo v različnih variantah. To, da te kdo enači le z enim likom, je bolj stvar medijev ali preslabega poznavanja mojega opusa.

Kdaj ste vedeli, da boste igralec?

Vedno sem vedel, da bom igralec. Začel sem zelo zgodaj. V 5. razredu osnovne šole sem že nastopal. Na Jesenicah, tudi v gledališču Toneta Čufarja, hkrati tudi nastopal z gimnazijsko skupino, potem sem šel

življenja in težko si načrtujem karkoli. Ko sem bil mlajši, mi je bilo vse žur, vse mi je bila zabava, danes pa ni samo to. Ljudje se ne zavedajo, koliko časa igralci preživimo v pripravah, koliko je vaj, odrekanj, gostovanj, veliko smo na avtobusih, veliko je predstav. Ko ni nastopov, imamo vaje tudi zvečer. Ne spomnim se, kdaj sem šel nazadnje na kakšno večerjo ali v kino ali na kakšno drugo predstavo. Družabno življenje gre po svoje, nimaš energije, da bi vzdrževal stike, kar naenkrat ostaneš brez nekega kroga ljudi. Nisem si predstavljal, da bo tako.

Pogrešate čas zase?

Čas je največja valuta. Čas za prosti čas, čas za zdravje, psihofizično kondicijo pa je tisto, kar je treba najbolj ceniti. Včasih delam tudi, ko nisem 100-odstotno fit, čeprav vem, da bi bilo bolje ležati. Ampak ne gre, to je bolezen in simptom sodobnega časa, ta divji tempo, stres.

Znete ločevati vloge od svojega osebnega življenja?

Ja, seveda jih ločujem. Vloge in teksti gredočasoma v pozabo. Vloge me ne spremljajo privatno. Ko "pokopljem" človeka, ki ga igram, njegovega karakterja ne živim naprej. Razen v procesu dela, ko si v intenzivnem in kreativnem obdobju, ko je treba v kratkem času veliko in strnjeno postoriti, imam nad seboj ves čas oblaček, ki me opominja, da moram biti priden, da se moram naučiti tekst, da moram razmišljati o vlogi. Kar pa ne pomeni, da bi kot ta lik hodil po svetu. To pa ne.

Se besedilo učite tako, kot smo se v šoli kdaj morali kaj naučiti na pamet?

Ja, gotovo. Včasih so bili pogoji malo bolj prijazni, več časa je bilo namenjenega bralnim vajam, ko smo bili zbrani okoli mize, brali, analizirali besedilo in se tako posledično naučili skorajda vse. Zdaj se gre hitreje v postavitev, zato je bralnih vaj manj in preostane nujno učenje doma. "Dudlanja" nikoli nisem maral, niti v šoli. Sem bil bolj pristaša kampanjskega učenja. Ampak kdo pa zares uživa v učenju na pamet? Smo si pa tudi različni. Nekaterim gre zlahka v glavo, jaz

Najprej sem doživel veliki šok, ki ga zlepa nisem mogel premostiti. Potem pa vidiš, da se svet vrtil naprej.

na akademijo, bil sprejet in od takrat sem vpet v profesionalni svet.

Ste imeli pravo podobo o poklicu igralca?

Imel sem idealistično podobo, nisem se točno zavedal kaj vse ta poklic prinese. V zadnjih letih prihaja poleg vsega lepega tudi do pretrujenosti, preobremenjenosti. Večinoma igram v predstavah, ki imajo ogromno ponovitev, gostovanj. Delam še marsikaj, kot so recimo risanke, reklame, kakšen film, nadaljevanko ... Umik igralca ni ravno prijazen nekemu ustaljenemu ritmu

potrebujem svoj čas, neko logiko, včasih slike, barve, da si podčrtavam in tako lažje memoriram.

Pa se vam je kdaj zgodilo, da ste pozabili tekst?

Seveda, ampak nič tako drastičnega, da ne bi mogel izpeljati, pa še šepetalka in kolegi te rešujejo. Če ni ravno verz, se da kar improvizirati. Res pa je, da še nikoli nisem imel večjega problema. Če si dobro pripravljen in imaš za seboj veliko vaj, se besede trdno usidrajo v spomin.

Kakšen človek ste?

Predvsem sem včasih navzven kazal veliko več veselja in razigranosti. Zdaj se velikokrat nehote zaradi okoliščin, ko si vpet v neko delo, ko te delo preveč posrka vase in neposredno določa tvoje počutje, prepustim nejevolji. Zalotim se, da izpadem ljudomrznež, kar seveda nisem. Rad sem v družbi, imam pa tudi rad svoj mir. Idealno bi bilo, da bi bil lahko gospodar svojega časa. Sem predan tistemu, kar počnem, vsako stvar rad naredim čim boljše, sem perfekcionista, ampak ne do te mere, da bi bilo bolešno. Sem precej emotiven, občutljiv, marsikaj me prizadene, čeprav to najraje skrijem pod fasado človeka, ki daje drugačen vtis, kot se mogoče počuti. Sicer pa vsi nosimo maske. In vedno bolj se zavedam, kako smo minljivi, da moramo živeti polno, kot se le da, izkoristiti največ. Vem, da je to floskula, a starejši ko sem, bolj z rezervo jemljem stvari. Ni res, da je vse smrtno resno in nadvse pomembno. Vse težave so premostljive, marsikaj se da omiliti v dobrobit počutja.

Če bi imeli možnost "zabušavanja", da ne bi nič delali, kako bi bilo to videti?

Nekaj dni bi gotovo kar obležal pred televizorjem - s kupom hrane. Najprej pa bi se moral privaditi, da imam čas zase, in pasti v novi ritem. Sem pa prepričan, da ne bi bilo težko. Gotovo bi šel potovat, šel bi na toplo, ljubim poletje, vodo imam rad, rad imam morje, to me sprošča, takrat dam možgane na pašo.

Hodi kdo od vaših na vaše predstave?

Mami ima abonma in hodi redno.

Sem precej emotiven, občutljiv, marsikaj me prizadene, čeprav to najraje skrijem pod fasado človeka, ki daje drugačen vtis, kot se mogoče počuti. Sicer pa vsi nosimo maske.

In kaj pravi?

To je zelo zanimiva tema. (Se smeje.) Po predstavah pove, ali je bilo dobro ali ne. Ali ji je bilo všeč ali ne. Zelo črno-belo in k sreči ne preveč analitično. (Smeh.)

Ampak vi ste ji pa všeč v vlogah, kajne?

Ja, seveda. (Smeh.)

Imate gledališke korenine v družini?

Očetov pokojni brat je bil svoj čas direktor gledališča na Jesenicah, tudi oče je celo nekaj igral, najbrž zato želja in talent.

Kaj pa radi gledate, ko ste doma?

Uh, skoraj nič ne gledam, nimam časa. Če pa že, rad gledam kuharske oddaje, to me inspirira, ker rad kuham in jem, pa dizajnerske oddaje, prenavljanje hiš, prostorov, arhitektura, umetnost, renoviranje. Od ostalega pa kriminalke, Agatho Christie, klasiko. Pa švedsko-dansko nanizanko Most sem požrl. Odlična.

Kdo je vaš najljubši igralec?

(Se zasmehi.) Jaz vedno rečem, da je Meryl Streep moja najljubša igralka, tudi če me vprašajo, kateri moški igralec mi je všeč. Sicer pa jih je veliko.

Želite delati tudi v tujini?

Ni nujno, zdaj sploh ne več. Pred leti bi me še zamikalo, zdaj se mi sploh ne bi ljubilo prodirati na tuji trg. Kljub majhnemu prostoru imamo Slovenci odlično gledališče, veliko delamo, ne smemo se pritoževati.

Kako skrbite za svoje zdravje?

Slabo, ne skrbim dovolj zase, poskušam, kolikor lahko, načeloma bi moral več.

Se ukvarjate s športom?

Ne ravno. Bi se moral, vem.

Pa saj imate zelo aktivno delo in se na odru razgibate!

Je aktivno delo, ja, ves čas si v pogonu, je pa to najbrž premalo.

Sami ste prej že omenili, sem pa slišala tudi od drugih, da ste zelo dober kuhar. Kaj najraje kuhate?

Kuham vse, nisem izbirčen. Raznolikost je najboljši recept, hrana je odlična zadeva, sploh če sestavine pridelas sam ali so karseda domače.

Od kod ljubezen do kuhanja?

Kaj pa vem, od mame verjetno, mami dobro in rada kuha. Bil sem primoran, da kaj skuham, če sem želel dobro jesti. Pa tudi nerad jem sam zunaj. Raje jem doma.

Imate prijatelje?

Nekaj jih imam. Upam, da še. Premalo se sicer vidimo. In teme so povsem ločene od mojega poklica. Največ se družim z igralskimi kolegi. Pogovarjamo se vsemogoče o našem delu, debatiramo, izmenjujemo mnenja in analiziramo, tudi hecamo. Z veseljem sprejemam kakšno kritiko in podam jo tudi. S prijatelji, ki niso vpeti v gledališki svet, pa vse ostalo.